

PRED VELIKO ODLOČITVIJO

Do 30. junija letos morajo v Kemični tovarni Moste — Protektor napraviti razvojni načrt delovne organizacije, ki naj bi prispeval k uspešnejšemu poslovanju v prihodnjih letih. V njem naj bi predvideli, kje dobiti denar za posodobitev in razširitev proizvodnje ter za gradnjo novih poslopij, ponovno naj bi pregledali organiziranost vseh treh temeljnih organizacij in izoblikovali dohodkovno povezanost med proizvajalci surovin, predelovalci in končnimi porabniki.

Akumulativna sposobnost je v vseh tozidih delovne organizacije (Protektiranje, Gumenotehnični izdelki in Aluminijski sulfat) nižja od poprečne akumulativne sposobnosti v industriji. Tudi čisti osebni dohodek na zaposlenega ni višji od poprečja v industriji. V najslabšem položaju je tozid Protektiranje, ki sicer nikoli ni imel izgub po zaključnem računu, vendar so rezultati njegovega poslovanja med letom slabi. Vzrok za tako stanje je predvsem v nihanju prodaje obnovljenih avtomobilskih plaščev glede na letni čas

ter premajhna razlika med ceno protektiranih in ceno novih avtomobilskih plaščev. Zaradi stroškov zbiranja in prevoza gum ter visokih cen reprodukcijskega materiala plača kupec za obnovljeno gumo skoraj toliko kot za novo in se seveda raje odloči za nakup slednje. V prvem polletju lani pa so se pojavili še dodatni, notranji vzroki, ki so prispevali, da je bil devetmesečni rezultat poslovanja slab. Poslabšala se je kakovost izdelkov, povečali so se materialni stroški, zmanjšala se je delovna storilnost, kar je bila deloma tudi posledica slabih medsebojnih odnosov. Svoje pa so prispevali tudi prepozno dobavljeni novi kalupi.

Predračunska vrednost za predvidene naložbe v vseh treh tozidih znaša 122.300.000 dinarjev. S tem denarjem naj bi posodobili tehnološki postopek, razširili proizvodnjo in zgradili nove upravne prostore. Seveda bo ta načrt težko uresničiti, saj v delovni organizaciji ne morejo zbrati niti obveznega dela denarja za naložbo, kaj šele, da bi gradili brez posojil. Lani jim po poravnavi vseh obveznosti ni ostalo niti dinarja za razširjeno reprodukcijo. Največja težava pri uresničevanju razvojnega načrta bo torej pomanjkanje denarja. Neustrezen pa je tudi sedanji sestav delavcev glede na izobrazbo. Potrebni bi namreč le 11 nekvalificiranih delavcev, imajo pa jih kar 108, medtem ko bi jih z visoko izobrazbo morali imeti 14, zaposlenih pa jih je le 6.

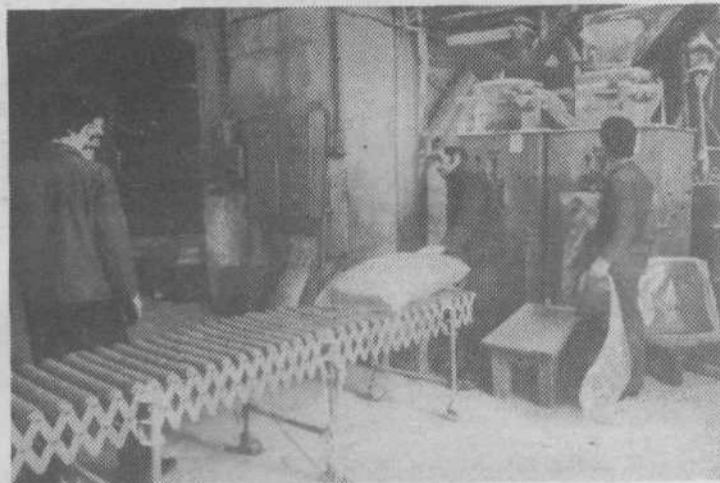

Nova UHF linija (vulkanizacija gume z visokofrekvenčnim poljem) — foto: D. J.

Pritlične in enonadstropne zgradbe proizvodnih in pisarniških prostorov Kemične tovarne Moste — Protektor so bile zgrajene že pred letom 1945. Novejšje je le poslopje ob Pokopališki cesti, v katerem sta pralnica in montirnica protektiranih gum, ki pa ju nameravajo preseliti na Šmartinsko cesto. Če bi hoteli izra-

biti prostor, ki jim je sedaj na voljo, bi morali porušiti vse obstoječe zgradbe in prestaviti industrijski železniški tir proti vzhodu. Vendar bi bili stroški obnove enaki stroškom gradnje na novih površinah in kaže razmisliti, katera možnost bi bila boljše.

D. J.

Pakiranje Al — sulfata — foto: D. J.

Nerabne gume na dvorišču — foto: D. J.

● PORAVNALNI SVET V ŠTEPANJSKEM NASELJU Pomoč krajanom

Poravnalni sveti v krajevnih skupnostih so bili ustanovljeni že sredi leta 1978, vendar pa marsikje še vedno niso zaživeli tako, da bi pripomogli k sporazumnemu reševanju sporov in k boljšim odnosom med krajanom. Tudi v krajevni skupnosti Štepanjsko naselje je poravnalni svet resneje začel delati šele lani, ko je njegov predsednik postal Živko Lukič. Krajanom so kmalu spoznali, da je moč prek poravnalnega sveta rešiti marsikateri nesporazum. To potrjuje tudi podatek, da so lani obravnavali dvanajst vlog, letos pa so jih prejeli že šest.

Poravnalni svet krajevnih skupnosti Štepanjsko naselje je sestavljen iz devetih članov, med njimi so štiri, ki so po poklicu pravniki. Za vsako poravnano določi predsednik sveta tričlanski senat, ki natančno pregleda vlogo in pokliče prizadete stranke. Navadno pridejo na poravnano vsi vabljeni. Če pa nekdo ne pride, vabilo pa je prejel, ga ne iščejo niti zaradi tega ne preloži obravnave. Prizadeti — največkrat je to tisti, ki je zahteval poravnano — pa se v takem primeru napoti na sodišče.

Občani se obračajo na poravnalni svet v primerih, ko gre za kaljenje nočnega miru, pogosti so tudi prepiri in nesporazumi zaradi otrok, spori med ženskami, moten je posesti in podobno. Veliko pa je primerov, ko se občani kar takoj obrnejo na redno sodišče in ne poskušajo spornih zadev urediti najprej v krajevni skupnosti. Poravnalni svet lahko namreč posreduje v vseh sporih, razen v tistih, kjer gre za zahteve, s katerimi stranke ne morejo prosto razpolagati. Vedno pa jih sodišče vpraša za mnenje, kadar vloži občan tožbo v zvezi z lažjo telesno poškodbo ali kadar je kdo komu prizadel čast in njegovo dobro ime.

Seveda je treba vloge občanov obravnavati čimprej, sicer zadeva zastari in poravnava nima več pravega učinka. V tem je tudi bistvena razlika med delom poravnalnih svetov in sodišč. Postopki na sodiščih so navadno dolgotrajni, prizadeti občan pa želi svojo težavo rešiti takoj. Vzroki za spore se velikokrat zdijo drugim ljudem nepomembni. Zanimiv je primer dveh starejših žensk, ki sta bili dalj časa prijateljici in sta živeli v sosednjih stanovanjih. Njunega prijateljstva pa je bilo konec, ko je starejša predlagala mlajši, da bi se začeli tikati. Ta je namreč njeno željo zavrnila s pojasnilom, da starejša ženska pač ne bo tikala.

Od takrat dalje je ženska, ki je predlagala tikanje, zapisovala vse, kar se je dogajalo v stanovanju njene nekdanje prijateljice. Poravnalnemu svetu je prinesla na treh tipkanih straneh zapisana razna opažanja. Navajala je premikanje stolov ponoči, ropot v večernih urah in podobno. Druga ženska pa je seved seveda trdila, da vse to sploh ni res. Na poravnalnemu svetu so jih poskušali pomiriti, toda prijateljici nista bili več.

Poravnalni svet v krajevni skupnosti Štepanjsko naselje je torej zaživel. Njegov predsednik Živko Lukič pravi: »Ljudje vidijo, da delamo, si prizadevamo, toda za vsako stvar je treba nekaj časa.«

D. J.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Na Bledu je bil konstituiran temeljni samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev v izdelavi, nabavi, uporabi in prometu svetlobne opreme. Sporazum so podpisali udeleženci s področja izdelave (Saturnus), uporabe (avtomobilska industrija — pet udeležencev) in blagovnega prometa (devetnajst udeležencev).

S podpisovanjem pristopnih izjav je zaključeno dolgotrajno obdobje priprav. Sporazum temelji na doslednem poslovnem sporazumevanju, ki je nadaljevanje obdobja zadnjih let. Ob konstituiranju temeljnega samoupravnega sporazuma je bila kot najvišji organ ustanovljena skupščina vseh udeležencev, ta pa se je zaradi specifičnosti delovne problematike razdelila v dve skupščini, in sicer v skupščino udeležencev prometa in skupščino udeležencev uporabe.

Bežni pogled na bodoči kulturni dom Ivana Cankarja niti približno ne more razkriti živahnega dejavnosti, ki se odvija znotraj sten. Okoli šeststo delavcev

opravlja na stotine zahtevnih opravil, ki so v marsičem že sklepna dela za srednjo dvorano s 650 sedeži in vrtljivim odrom. Delavci končujejo tudi vso instalacijo kakor tudi vse hodnike, sanitarije in stranske prostore. Na gradbišču bosta že naprej delali dve Gradisovi izmeni, kar pomeni, da se tempo ne zmanjšuje, čeprav je del kulturnega doma že zgrajen.

»Emonika«, kakor priljubljeno imenujejo novo skupno hišo SOZD Emona ob Šmartinski, že dobiva tudi notranjo podobo. V to novo poslovno stavbo se bo konec marca ali v začetku aprila preselilo 950 zaposlenih.

Usnjar, glasilo delovne skupnosti Industrije usnja Vrhnika, ki ga v uredništvu prejema zelo redno, praznuje letos desetletnico izhajanja. Podoben jubilej pa ima tudi E inforator, glasilo delavcev SOZD Emona, le da so izdali stoto številko. Obema glasiloma ob jubilejih tudi naše čestitke!

● JAVNA RAZPRAVA O POSTOPNEM PREHODU NA EKONOMSKE STANARINE

Samoupravni sporazum že skoraj sprejet

Čeprav bo trajal drugi del javne razprave o postopnem prehodu na ekonomske stanarine s podpisovanjem pristopnic tja do 20. t. m., že lahko zapišemo, da je postopni prehod pravzaprav sprejet. Sprejet je bil že v prvem delu javne razprave, ki je o osnutku tekla od 10. januarja do 10. februarja, ko so delovni ljudje in občani — kot je videti iz zapisnikov in poročil — tako rekoč soglasno sprejeli predlog za postopni prehod na ekonomske stanarine v Ljubljani kot potrebno najnujnost in so se v javni razpravi usmerjali predvsem v prizadevanja, da bi bil prehod čimboljši in sistem čim trdnješi.

Zato je bilo v razpravi veliko več pripomb na razmere in odnose v stanovanjskem gospodarstvu nasploh, manj pa na samoupravni sporazum.

Za kvaliteto javne razprave o osnutku pa štejemo tudi to, da so stanovanjci in družbenopolitični dejavniki v krajevnih skupnostih razpravljali tudi širše o hišni samoupravi in organizirali stanovalcev v KS, da so delavci v združenem delu razpravljali o stanovanjskem dinarju, o združevanju sredstev za stanovanjsko gradnjo v prihodnje in podobno. Končno smo spet široko spregovorili o našem družbenem bogastvu, s katerim času primerno ne ravnamo dovolj gospodarno.

Tako so prvi del javne razprave o osnutku ocenili na koordinacijskem odboru za organiziranje in spremljanje javne razprave pri OK SZDL in se zavzeli za kvalitetno izvedbo javne razprave tudi v drugem delu, ki

sedaj teče in bo zaključena 20. t. m.

Vseh pripomb se sicer ni dalo vgraditi v predlog samoupravnega sporazuma, niso pa bile dane in izbrane zaman, saj jih bo moč upoštevati še pri vrsti pod-

zakonov in aktov, pri delovanju organov in ne nazadnje tudi pri oblikovanju srednjeročnih planskih dokumentov. Naša občinska stanovanjska skupnost je predložila dobro ocenila in ga na seji 28. februarja tudi sprejela. S. G.

● NAŠI DELOVNI LJUDJE IN OBČANI O SEBI IN O SVOJEM DELU

Veselje do dela z otroki

V šoli je treba znati vse predmete; fiste, ki so prijetni, in tudi tiste, ki so manj zanimivi, včasih celo dolgočasni. Predmetov pa je veliko. Zato najbrž vsak dijak včasih pomisli, da je šola odveč. Tako tudi Breda Barbič, dijakinja 3. a razreda močauske gimnazije.

Najbolj so ji všeč matematika, pa kemija, fizika in biologija. To pa seveda še ne pomeni, da ima iz predmetov, ki jo manj zanimajo, slabše ocene. Breda je namreč odličnjakinja. Pravi pa, da se uči bolj malo, veliko da pomaga sošolkam in sošolcem pri učenju in se pri tem uči tudi sama.

Le da je tako pridobljeno znanje vedno »na nižji stopnji«, kot pravi sama, kajti vsakokrat začenja od začetka in malokdaj pride do zahtevnejših poglavljev.

Naslednje leto bo pred njo pomembna odločitev: kam po končani gimnaziji? Breda misli o tem takole:

Najbrž se bom odločila za študij medicine, čeprav sem bila v osnovni šoli najbolj navdušena nad matematiko. Potem pa sem začela v TVD Partizan Moste vaditi vrsto cicibanov in vzljubila sem otroke. Ko sem iskala področje, na katerem bi to svoje zanimanje povezala z delom, sem se odločila za medicino. Verjetno se bom usmerila v pediatrijo. Ampak tega z zdaj še ne vem čisto zagotovo.

S cicibani se potemtakem ukvarjate v prostem času. Kaj pa sicer še počenjate v tistih

Dijakinja 3. a močauske gimnazije Breda Barbič

urah, ko niste v šoli, oziroma se ne pripravljate na pouk?

Pravega prostega časa, ko bi lahko počenjala katerokoli stvar, pravzaprav sploh

nimam. Ukvarjam se s športom, glasbo, tudi berem in pomagam pri delu doma. To, da pomagam pri delu doma, je slišati lepše, kot je videti v resnici. Bolje bi bilo rečeno: pomagam, kadar se mi da. No, včasih tudi, kadar moram. Takrat ni izgovora.

Omenili ste, da se ukvarjate z glasbo. Kako? Klavir igram že osem let. Toda glasbene šole nisem končala, ker sem se sprla s tovarišico. Način dela v šoli mi ni bil všeč. Saj rada igram Bacha, Mozarta... toda jaz igram predvsem zase. Zdaj se klavir učim kar sama doma. Z učenjem kitare pa sem pričela šele letos.

In šport? Najprej sem igrala košarko, zdaj pa igram v šolski reprezentanci odbojko. Vadimo dvakrat tedensko. Tudi v plavanje včasih zaidem. Pa še k dramskemu krožku, ki sicer ni športna dejavnost, vendar ga še nisem omenila.

Kaj pa sobote in nedelje? Jih preživljate drugače kot druge dni v tednu?

Spomladi, poleti in jeseni zahajam na Dolenjsko, kjer ima stara mama vinograd in tudi midva z bratom morava delati, kadar je treba. Včasih sem sicer jezna. Raje bi ostala doma. Toda moram ubogati. Je pa to dobro zato, ker je tam čist zrak.

Besedilo in slika: DARJA JUVAN